

Branchesikkerhedsrådet for Jernindustrien

Vejledning nr. 4.02.201

December 1998

Erstatter: Marts 1992

Asbestarbejder og helbredsundersøgelser

Denne vejledning angiver det niveau og den gode praksis, som parterne ønsker ved helbredsundersøgelser ved asbestarbejde.

Arbejdstilsynet har behandlet vejledningen, der vil blive anvendt på lige fod med At-meddelelser. Vejledningen svarer til en At-meddelelse om, hvordan en bestemmelse i arbejdsmiljøloven eller i en bekendtgørelse kan opfyldes. Vejledningen er nummereret på samme måde som At-meddelelser.

Virksomheden skal foretage en arbejdspladsvurdering (APV), som består af:

- kortlægning af arbejdsmiljøproblemer
- vurdering og prioritering, blandt andet i forhold til regler og vejledning på området

- udarbejdelse af handlingsplaner for løsning af problemer
- gennemførelse af handlingsplaner
- opfølgning

Se BSR 1 vejledning om arbejdspladsvurdering (4.00.101).

Vejledningen indeholder følgende afsnit:

1. Definition
  2. Nyttens af helbredsundersøgelser
  3. Hvornår anbefales helbredsundersøgelser
  4. Indholdet af en helbredsundersøgelse
- Henvisninger

1. Definition

1.1. Ifølge Arbejdsministeriets bekendtgørelse om asbest har de an-

satte ret, men ingen pligt til helbredsundersøgelse, inden de påbegynder arbejdet. Bestemmelsen er en følge af et EU-direktiv om asbestarbejde. Der skal være adgang til en sådan undersøgelse mindst 1 gang hvert 3. år, så længe påvirkningen varer. Arbejdsgiveren skal betale alle udgifter, og undersøgelsen foregår uden tab af indtægt.

1.2. Bestemmelserne om helbredsundersøgelser omfatter følgende asbestarbejder inden for jernindustrien:

- fremstilling af bremsebelægninger og pakninger
- bearbejdning af bremsebelægninger
- andre arbejder, som er omfattet af § 37 i asbestbekendtgørelsen.

2. Nyttens af helbredsundersøgelser

2.1. Helbredsundersøgelser bør kun anvendes som led i en forebyggende indsats, da de ellers kan skabe ubegrundet bekymring eller en falsk tryghed.

2.2. Asbestsygdomme kan ikke helbredes, kun forebygges. Når lægen ved undersøgelsen kan konstatere symptomer, er det for sent at foretage en helbredende indsats. Rutinemæssige asbesthelbredsundersøgelser har derfor ingen forebyggende værdi for den enkelte undersøgte.

2.3. Hvis der ved en helbredsundersøgelse konstateres en asbestsygdom, skal arbejdsforholdene nøje gennemgås med henblik på at forhindre

yderligere asbestudsættelse. En flytning til andet arbejde skal også overvejes for at undgå fortsat udsættelse. Herved undgås en yderligere forværring af sygdommen. Endvidere er det vigtigt at få en læges vurdering af, om eventuelle symptomer har sammenhæng med asbestudsættelsen, herunder om den udsatte eventuelt har mulighed for erstatning efter arbejdsskadelovgivningen. Asbestsygdomme viser sig normalt først 10-30 år efter udsættelsen.

3. Hvornår anbefales helbredsundersøgelser?

3.1. Rådet anbefaler, at retten til helbredsundersøgelse udnyttes i følgende situationer:

- hvis den ansatte føler sig syg eller på anden måde har problemer med lungefunktionen
- hvis den ansatte for år tilbage har været arbejdsmæssigt udsat for asbeststøv
- hvis den ansatte har et personligt behov for at drøfte risikoen ved den konkrete arbejdsproces.

Den ansatte er berettiget til at komme til undersøgelse uden at angive grunden.

3.2. Branchesikkerhedsrådet anbefaler, at sikkerhedsorganisationen på den enkelte virksomhed overvejer fordele og ulemper ved helbredsundersøgelser af asbestudsatte. De ansattes ret til helbredsundersøgelse berøres ikke af sikkerhedsorganisationens overvejelser.

3.3. Arbejdsgiveren skal altid føre protokol over de ansattes beskæftigelse omfattende arten af arbejdet, varigheden og risikoen for asbestudsættelse.

arbejds miljø og arbejdsbetingede lungesygdomme.

4. Indholdet af en helbredsundersøgelse

4.1. Helbredsundersøgelsen består som et minimum af en samtale mellem lægen og den ansatte om sygdomssymptomer og arbejdsforhold. Efter lægens vurdering kan supplerende undersøgelser udføres, f.eks. lungefunktionsprøve og røntgenfoto-grafering.

4.2. Den ansatte kan ved helbredsundersøgelsen få råd og vejledning om:

- a) hvilke symptomer den ansatte skal være opmærksom på,
- b) hvorvidt symptomer eller konstateret sygdom har sammenhæng med asbestudsættelsen eller ej,
- c) hvilke andre påvirkninger den ansatte ikke må udsættes for, hvis ikke risikoen for sygdom skal forøges,
- d) hvilke arbejdshygiejniske forholdsregler der skal overholdes,
- e) hvorvidt den ansatte ved konstateret asbestsygdom skal fortsætte med arbejdet, skifte til andet arbejde eller fratræde arbejdsmarkedet,
- f) retten til erstatning efter arbejdsskadeforsikringsloven.

4.3. Helbredsundersøgelsen bør foretages af en læge med viden om

Henvisninger:

- * Bekendtgørelse om asbest
- * At-meddelelse 4.02.2 om helbredsundersøgelser og registrering af asbest-udsatte
- * At-cirkulæreskrivelse 7/1987
- * At-meddelelse 1.01.14 om arbejdspladsens indretning og krav til inventar på faste arbejdssteder
- * At-meddelelse 4.00.1. om arbejdspladsvurdering
- * At-meddelelse 4.05.3 om vurdering af arbejdsstillinger og bevægelser

Nummer og dato på nævnte bekendtgørelser findes i At-meddelelse nr. 0.02.1, der indeholder en fuldstændig fortegnelse over gældende love, bekendtgørelser og At-anvisninger om arbejdsmiljø.

Denne vejledning er udgivet med støtte fra Arbejdsmiljøfondet.

Henvendelse vedrørende denne vejledning rettes til:

CO-industri: Vester Søgade 12.2. 1790 V, tlf. 3363 8000, fax 3363 8099
Dansk Industri: 1787 V, tlf. 3377 3377, fax 3377 3370
Ledernes Hovedorg.: Vermlandsgade 65, 2300 S, tlf. 3283 3283, fax 3283 3284